

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzema nedelje in prazniki. — Inserati do 30 petit vrvst a Din 2, do 100 vrvst a Din 2.50, od 100 do 300 vrvst a Din 2, večji inserati petit vrvst a Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. — za inozemstvo Din 25. — Rokopis se ne vračajo.

URKDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Krafijeva ulica 66. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Poštna braničina v Ljubljani št. 10.351

Kitajsko-japonski konflikt pred Društvom narodov:

Kitajska zahteva sankcije proti Japanski

Na seji odbora, ki razpravlja o kitajskih zadevah, je zahteval kitajski delegat, naj Društvo narodov proglaši proti Japanski gospodarske sankcije

ZENEVA, 2. oktobra. Odbor triindvajsetorice, ki razpravlja o problemih Daljnega vzhoda, je včeraj izvolil ožji odbor, ki naj sestavi konkrete predloge glede kitajsko-japonskega konfliktu.

Kitajski delegat Wellington Coo je predložil odboru načrt resolucije, v kateri opozarja na to, da so japonske čete brez povoda vkorakale na kitajsko ozemlje, da so Japonci kršili človečanske pravice in mednarodne obveznosti, dalje na resolucijo, ki jo je sprejela skupščina DN in v kateri obsoja bombardiranje nezaščitenih kitajskih mest po japonskih letalcih in kontrolo na to, da Japonska dosledno odklanja mirno ureditev spora. Kitajski načrt resolucije zahteva: 1. Društvo narodov naj ugotovi in obsoji kršitev človečanskih pravic in mednarodnih pogodb s strani Japonske; 2. naj obsoji nezakonito blokado kitajske obale; 3. naj ožigova Japonsko kot napadalo v smislu člena 10. pakta Društva narodov.

O tem predlogu resolucije se bodo sedaj nadaljevala pogajanja, ker se nekateri države protivijo tako ostri obsobi Japonske. V ozjemu odboru so Avstralija, Belgija, Kitajska, Anglija, Ecuador, Francija, Nizozemska, Letonska, Nova Zelandija, Poljska, Švedska, Sovjetska Rusija in Združene države, ki pa imajo samo posvetovalni glas. Predsedstvo tega podobora bo povrjenje Letonski.

Vstaja v Mandžuriji

PEKING, 2. okt. o. Po informacijah iz zanesljivega vira je nastal v severovzhodnih mandžurskih pokrajinal nevaren upor, ki se je z vso naglico razširil, da je bilo japonsko vrhovno poveljstvo v Mandžuriji prisiljeno odpeljati 20.000 vojakov proti upornikom. Uvedena je bila stroga cenzura in skoraj ni mogoče dobiti nikakih podrobnih vesti o dogodkih. Zvedelo se je le, da so Mandžurci odklonili zahtevo Japoncev, da bi se skupno z njimi borili proti kitajskim bratom. Po nekih informacijah so ta upor v severni Mandžuriji organizirali ruski agentje. Japonci sodijo zaradi tega, da je postala vojna z Rusijo že neizbežna. V zvezi s tem so se pojavile vesti, da se v Mandžuriji že zbira japonska vojska, ki bo štela 120.000 mož, ki bo skušala ustaviti rusko vojsko, če bi vdrla prisko Zunanje Mongolije in iz Malega Čingana ter od Vladičevosti v Mandžurijo.

Incident v italijanski koncesiji

SANGHAJ, 2. oktobra. br. V enem delu mednarodne koncesije, ki je dodeljen v varstvo Italije, je prišlo danes do hudega incidenta. Ko je italijanski poslanik Cora

pregleoval čete, ki so prispele iz Italije za zaščito italijanskih interesov na Kitajskem, je večja skupina Kitajcev pribeljala v mednarodno koncesijo, umikajoč se pred oddelkom japonskih mornaric, ki so jih pregranjali. Poveljnik italijanskih čet je brez nadaljnega ukazal kitajске begunce obstreliati ter je bilo pri tem sedem Kitajcev ubitih, več pa ranjenih. Dogodek je izvzal v kitajskih krogih silno razburjenje. Večja skupina Kitajcev je skušala vdreti v italijansko koncesijo, da bi se maščevala, ter je prišlo do novega spopada. Kitajska vlada bo proti temu postopanju italijanskega vojaštva protestirala, ker vidijo v tem direktno podpiranje Japoncev.

Japonska proti mirovnim pogajanjem

TOKIO, 2. okt. w. Zastopnik zunanjega ministra je izjavil, da je Japonska odločena toliko časa boriti se, dokler Kitajska ne bo izpremenila svojega stališča do nje. Mirovna konferenca bi bila sedaj neopportuna.

Protijaponsko gibanje v Ameriki

WASHINGTON, 2. okt. o. V Ameriki postaja vprašanje bojkota Japonske čim-

dalje bolj aktualno. Vsekakor je pričakovati hude gospodarske borbe proti Japancem. Ameriška vlada že proučuje načrt gospodarskih sankcij, ki naj bi se proglašili proti Japancem. V Washingtonu čaka jo le še na to, da se tudi Angleži z njimi solidarizirajo. Japonski odgovor na najnovješto protestno noto ni bil zadovoljiv. Zaradi to se v Ameriki, kakor vse kaže, odločili, prisiliti Japonce k izpolnjevanju mednarodnih običajev in obveznosti. Ameriška javnost še nikoli ni bila tako ogorenja in borbeno razpoložena nasproti Japancev. Po vsem tisku se je razširila ostra kampanja za bojkot proti Japancem. Ameriška vlada se vsekakor dolgo ne bo mogla upirati razpoloženje vsemogučne ameriške politične javnosti.

Največja bitka od začetka sovražnosti

SANGHAJ, 2. oktobra. V odseku Lotien se vrši največja bitka od začetka japonsko-kitajskega sovražnosti. Japonci napadajo s pomočjo topništva in tankov kitajske postojanke, da izolirajo velike koncentracije kitajskih čet pri Liuhu. Na obrestranah je padio več tisoč vojakov. Po kitajskih poročilih so kitajske postojanke sicer ostale nedotaknjene, vendar pa priznajo, da so kitajske predstave imele velike izgube.

Prozoren italijanski manevrer Angleški list o razvoju španskega problema

London, 2. oktobra br. Današnji »Manchester Guardian« komentira v uvodniku demaro italijanskega poslanika Grandija pri zunanjem ministru Edenu. Kakor znano, je Grandi izjavil, da Italija ne smatra za potrebno, da bi se o umiku tujih prostovoljev separativno pogajala s Francijo in Anglijo, ker se je to vprašanje že načelo v londonskem odboru za nevmešavanje. Namignil pa je, da bi Italija popustila, če bi Anglia in Francija priznali generalu Franco značaj vojskovoje se stranke. »Manchester Guardian« piše, da se utegne sprito takega stališča Italije mednarodna napetost zaradi Spanije znova povečati. Spanko vprašanje predstavlja vprašanje varnosti Francije in Anglike v Sredozemskem morju. Zato sta Anglia in Francija slej ko prej trdno odločeni napraviti vmešavanje v španske zadeve konec ne glede na to, kaj porečeta k tamu Rim in Berlin. List poudarja, da hoče Italija s svojo taktiliko izvajati samo zavlečevalni manevrer in pridobiti na času, ker se nadeja, da bo tako mogla še nadalje podpirati generala Franca in mu pripomoči do zmage.

Danes ni nobenega dvoma, da je Italija glavnega intervencionistična sila v Spaniji, kakor sta Francija in Anglija glavni pomornički politični nevmešavanje. Ce bi Italija opustila vmešavanje v španske zadeve, se bo tudi Nemčija takoj umaknila in vmešavanje bo takoj konec, ker potem tudi Rusija ne bo imela povoda ščiti valencijske vlade proti komorkum in bo španski problem postal zares samo španski. Ce pa bo italijanski zavlečevalni manevrer uspel, potem bo seveda to pomenujeno konec politike nevmešavanja in Francija bo odprije svoje meje. Pri tem sme Francija računati na vso podporo Anglike. Valencijska vlada bo potem dobila dovolj orodja in muncije. Vljudni aparat v Valenciaju bo potem zares samo španski in brez komunističnega vpliva. Slej ko prej pa bi bila najboljša rešitev kompromis med obema taboroma, kar pa je mogoče le tedaj, če se drugi ne bodo več vmešavali. Zato bosta Anglia in Francija vztrajali na tem, da se tuji prostovoljci umaknijo iz Spanije.

Arabski voditelji deportirani Energični ukrepi angleških oblasti v Palestini

Jeruzalem, 2. oktobra. br. Po umoru angleškega komisarja v Nazaretu je angleška vlada odredila energične ukrepe proti Arabcem. Ministrski predsednik Chamberlain sam je izdal način, naj se v Palestini za vseko ceno napravi red in mir. V izvajaju tega načina so angleške oblasti včeraj razpustile v Palestini vse arabske nacionalne organizacije, njihove voditelje pa zaprije. Vrhovni arabski voditelji so bili odpremljeni na angleško križarko »Sussex« in bodo za nedoločen čas deportirani na nek otok v Indijskem oceanu. Skupno je bilo zaprtih več sto oseb.

Vrhovni angleški komisar je izdal proglašenje, da bo takoj proglašeno obsegno stanje, ce nemiri ne bodo pomehali. Vsa policija in vse vojaštvo je v alarmni pripravljenosti. Na pomoc je poslanih tudi več vojnih ladij s Sredozemskoga morja. Ukrepi angleških oblasti so arabske krogje zelo presenetili, ker niso pričakovali, da bo angleške popustljivosti tako hitro končev. V zvezi s temi ukrepi je zaprti tudi palestinski mejni, ves telefonski in brzozavrsni promet je pod kontrolo, za katero pa je uvedena najstrožja cenzura.

Obsedno stanje v Braziliji Zaradi komunističnega rovarenja je ustava ukinjena za tri mesece

RIO DE JANEIRO, 1. oktobra. Ministra vojske in mornarice sta opozorila predsednika da se potrebuje takojšnje proglaševanje obsegnega stanja, da se tako obvarujejo sami temelji brazilskega naroda. Zastopniki zveznih pokrajin so nato izjavili, da soglašajo z zahtevo predsednika, naj se ustava jamstva za 3 mesece ukinje. Na podlagi policijske preiskave so ugotovili, da je kominterni priporočila tujim diplomatskim zastopnikom, naj svoje podanike sprejmejo v svoja poslaniska poslopja.

Predsednik Vargas je zahteval od parlamenta pooblastilo za objavo obsegnega stanja za dobo treh mesecev. Parlament je včeraj razpravljal o vladinem predlogu. Parlament je ta vladni predlog odobril. Istočasno je uvedena tudi cenzura. Kakor se nadalje dozvola, bosta zelo verjetno podaljšana mandata predsednika republike in sedanjega parlamenta. Vojnemu ministru bo te dni predano vrhovno poveljstvo policije in vojske. Posebne varnostne mere bodo podvzete v južni Braziliji.

Pogajanja za premirje v Španiji?

PARIZ, 2. oktobra. Tu se širijo vesti, da so zastopniki španskih nacionalistov že pričeli pogajati za premirje. Nekateri dobrouri poučeni krogji sodijo, da so hoteli španski nacionalisti tokrat le opozoriti republikance na njihov težavni položaj, sprito

katerega bi jim kazalo opustiti nadaljnjo borbo.

PARIZ, 2. oktobra. »Petit Parisien« pojavlja vse, da bo iz Francije izgnanih 55.000 španskih beguncov.

Politični obzornik

Trepečejo pred vsem, kar je jugoslovansko!

Klerikalci, ki se zbirajo okrog »Hrvatske straže«, »Slovenca«, »Slovenskega doma« in njih sličnih listov, vselej v strahu zakriče, kadar se pojavi kakšna nova organizacija, ki zbirajo in združuje pod svojim okriljem jugoslovanske nacionaliste. Teh se boje, kakor hudiči križa. V nedeljo se je zbrala v Beogradu skupina jugoslovanskih nacionalistov, tistih, ki jih je apostolska Avstro-Ogrska,

, imela med vojno radi njihovega jugoslovanskega mišljjenja in delovanja zaprte po ječah in interniranih taboriščih, da se strnejo v krepko organizacijo. Ni to noben zločin, je to njih državljanska pravica. Ako se snejo neovirano organizirati recimo bojevnik, ki so se borili za zmago haburške Avstrije, te vekovne zaklete zatiralke vseh Slovanov, zlasti pa še Jugoslovenov, pa bi se ne smeli organizirati v Jugoslaviji, tisti, ki so delali za to državo v časih, ko je visela nad njihovimi glavnimi krvnikova zanka, ki so tripteli za njo po ječah in taboriščih in ki so jo pomagali tudi grediti? Vsak pošten človek bi jim priznal kot ravnopravni in hkrati zaslужni državljanom to pravico, same ne

»Hrvatska straže«. Ta je vsa iz sebe radi organizacije starih borcev za jugoslovanske ideale,

Zato bi radi to organizacijo, ki ji sicer ne more blizu, kompromitirala, da je delo — framasonov. Tako piše »Hrvatska straže«: »Jugomasonerija je radi razvoja dogodkov v zadnjih dveh letih potisnjena iz prvih vrst junograževanja... Ali te dni je zoper nastopila: V duhu svoje integralne jugoslovanske ideologije je započela akcijo za organizacijo bivših političnih kričev pred in med svetovno vojno. Ne vemo, kakšen odmev bo imela ta akcija v Beogradu, vemo pa, da bo ova izvaza v Zagrebu in v vsej Hrvatski zelo težak vtič vse...« —

Sibeniška »Tribuna« zoper oživelja!

Znan nacionalistični dnevnik »Tribuna« v Sibenu, ki je meseca maja začasno prenehal izhajati, je zoper oživel. V sredo 29. septembra je izšla prva številka po prestanu. V članku »Korakamo naprej« izjavlja uredništvo med drugim: »Za našim listom ne stoji nične, noben račun, noben politični klički. Naši prijatelji, naši podpori je v onem malem siromašnem v trpečem jugoslovanskem nacionalistu, ki se v današnjih težkih časih bori za košček kraha. On, ta in takšen prijatelj je vsestransko podprt našo akcijo, mnogi siromašni in pošteni ljudje so zrtvovali od svojega skromnega imetja košček in podpeli list v zavesti, da s tem podpirajo idejo, za katere so gnili milijoni in za katere bodo tudi oni jutri dati svoje življenje, kadar bo to zahtevala mati domovina...« List stane mesečno 25 Din. Vsak naročnik je zavarovan za slučaj nezgode za 20.000 Din.

Česa ne vidijo v Zagrebu?

Senator dr. Uroš Krulj piše v »Jugoslovenskih novinah« v članku »Sporazum, sporazume med drugim: »Zagrebški stolaroznatljivi in nazdravičari ne vidijo niti tega, v kakšni svobodi živijo. Oni ne vidijo, da je hrvatski seljak prvič v zgodovini dobil polno gospodarsko, socialno in politično svobodo šele v naši Jugoslaviji. Prvič, od kar živi, je to miroljubni in pošteni seljak postal popoln gospodarski, socialni in politični člinitelj šele v Jugoslaviji. A njegovi zapeljani sinovi, stolaroznatljivi in zdravničari, a ne državniki in politiki nastopajojo, kakor bi ga hoteli izvesti iz te obljubljene dežele Jugoslavije, da nemara zoper izvijo kakega Ottončiča za hrvatskega kralja ali pa da povede Hrvate zoper pod krono sv. Stefana, med zemlje in kronovne pragmatične sankcije ali morda v kako valikansko državo. Toda tega ne dovolje jugoslovanski nacionalisti! Oni, ki so se borili na solunski fronti in ki so grili po madžarskih in avstrijskih kazematah in taboriščih internirancev! Mi hočemo hrvatskega seljaka odgojiti v svobodoumnih duhu in ga pridržati v svobodoumni seljački državi Jugoslaviji!«

Vittorio Mussolini poimoleten

Hollywood, 1. oktobra, br. Vittorio Mussolini, sin italijanskega ministarskega predsednika, ki je pred par dnevi prispel semaj, da je danes postal poimoleten. V razgovoru z novinarji je izjavil, da namerava ostati v Ameriki več mesecev, ker bodo v Hollywoodu izdelali prvi film, ki ga je on napisal pod naslovom »Rigoletto«. O politiki ni hotel govoriti. Izjavil je le, da je Italija odprla rok sprejela vse Zide, ki so jih izgnali v Nemčiji.

Borzna poročila.

Ostria, 2. oktobra. Beograd 10, Pariz 14.92, London 21.56, New York 43.25, Bruselj 73.25, Milaan 22.25, Amsterdam 24.77, Berlin 174.70, Dunaj 78.20 do 81.50, Praga 15.22, Venedig 22.25, Budimpešta 2.25.

Blok novih stanovanjskih hiš

V okolici mestne plinarne in elektrarne se zadija leta mnogo zida

Ljubljana, 2. oktobra

Naravnega razvoja Ljubljane ne zavira samo železnica; med velike ovire razvoja mesta spada tudi plinarna. Med Masarykovo cesto, Metelkovo in Slomškovo ulico in Realjevo cesto, torej v neposredni bližini plinarne, se lahko prepričate, kako je plinarna zavira zazidavo krasnih parcel. Pri tem ne smemo pozabiti da je Realjeva cesta središčna in da pravo mestno središče ni pri glavnih pošti, kjer je sicer najznačnejši promet, temveč mnogo bolj na severozahod. Zato lahko rečemo, da mestna plinarna stoji v neposredni bližini mestnega središča. Ni nam treba se dokazovati, da tovarne, in zlasti ne plinarne, ne spadajo na sredo mesta. Plinarna pomeni stalno nevarnost za svojo okolico, četudi so eksplozije plinskih rezervoarjev redke.

Toda pomisli moramo tudi, kaj bi bilo, če bi na plinarno padla bomba. Naša plinarna pa tudi kvari zrak v svoji okolici. V plinarni čistijo plin tako, da mu v poseben postopku odvzamejo z vodo škodljive primes. Ta voda se odteku po kanalih iz plinarni, plini pa pri tem uhaajo iz jaškaste kanalizacije in usmrjavajo zrak. Ti plini baje zdravju niso škodljivi, a smrad je zelo neprijeten, zlasti, ko je nizek zrateni tih.

Klub temu so začeli zadnja leta velikopotezno zidati v okolici plinarn. V mestnem središču pa skoraj ni več parcele za zidanje in tudi okolica plinarn ima čedjalje večjo vrednost; tudi tu bodo kmalu zazidane vse parcele, saj se bo plinarna morala prej ali slej umakniti iz mesta. Vprav stavbna delavnost v okolici plinarni dokazuje, kako potrebno bi bilo prestaviti plinarno iz mesta, kar bi bilo koristno tudi zato, ker bi pridobili nove parcele. Stroški prestavitev plinarne bi bili v veliki meri kritični že z izkuščkom prodanega zemljišča.

Med Komenskega in Slomškovo ulico leži ob elektrarni Kotnikova ulica, ki bo kmalu podaljšana do Masarykove ceste. Lani je začelo podjetje stavbnik Iv. Bricelj zidati v podaljšku Kotnikove ulice moderne stanovanjske hiše; v dveh, ki ju je kupil Pokojninski zavod, so že stanovalci. V prvi, št. 15, je 8 dvosobnih stanovanj, k

gi, št. 17, so pa 4 triosna stanovanja. Ob teh trinadstropnih hišah, je isto podjetje začelo zidati spomladi stanovanjsko hišo trgovcu A. Volkovi. Ta hiša je pravkar uporabna za vseštiv. V nji je 7 dvosobnih stanovanj in eno enosobno. Poleg te hiše pa zida podjetje I. Bricelj še eno, prav tako veliko hišo Volkovi; zidovje sega zdaj že v tretje nadstropje. V tej hiši bo 8 enosobnih in 8 samiških stanovanj ter še eno enosobno stanovanje v prizemiju. Vidimo, da zida zidajo cedajo bolj hiše z manjšimi stanovanji, po kakršnem je največji povraševanje, čeprav je stanovanje — kakor se pravi — »komfortno« in hiša v resnic moderna.

Dosej je pa bila še nezazidana najlepša parcela, in sicer vogalna ob Slomškovi in Kotnikovi ulici. Tam je nedavno začelo zidati podjetje I. Bricelj veliko stanovanjsko trinadstropno hišo. Solastnika sta stavnik I. Bricelj in Fr. Kregar.

Zazidana površina nove hiše znača okrog 500 m². Stanovanja bodo v vseh etazah, in sicer po 12 dvosobnih, 4 triosnih in 4 samiških stanovanj. Vsa stanovanja bodo imela kopalnice. Sobe so velike. Zadnja leta v splošnem ne delajo več tako tesnih sob kakor nekaj časa po vojni. Za stanovanja v tej hiši pa lahko trdimo, da bodo tako lepa, kakršna so zdaj v Ljubljani že za marsikoga ideal. Imela bodo tudi lepo sončno lego. Uporabna bodo prihodnjem letu, hiša pa bo še pred zimbo pod streho.

Kotnikova ulica še ni podaljšana do Masarykove ter še ni prehoda med Masarykovo cesto in Slomškovo ulico. Podaljšanje ulice je zida pač že zelo aktualno, četudi se oziramo le na blok novih stanovanjskih hiš. Upoštevati je pa treba še, da bo postala Kotnikova ulica ena najpomembnejših zveznih cest med kolodvorom in Šentpetrskim okrajem, saj bo pot od Masarykove ceste po nji in podaljšani Ilirske ulici najkrajša do bolnice. Tako bo Kotnikova ulica zelo razbremenila nekatere druge ceste. Zemljišče za cesto bi morali odkupiti od treh posestnikov, ki bi menda ne zahtevali pretirani cen, saj bi jih ulica mnogo koristila, ker bodo parcele dobile pravo prednost, ko bodo ležale ob ulici.

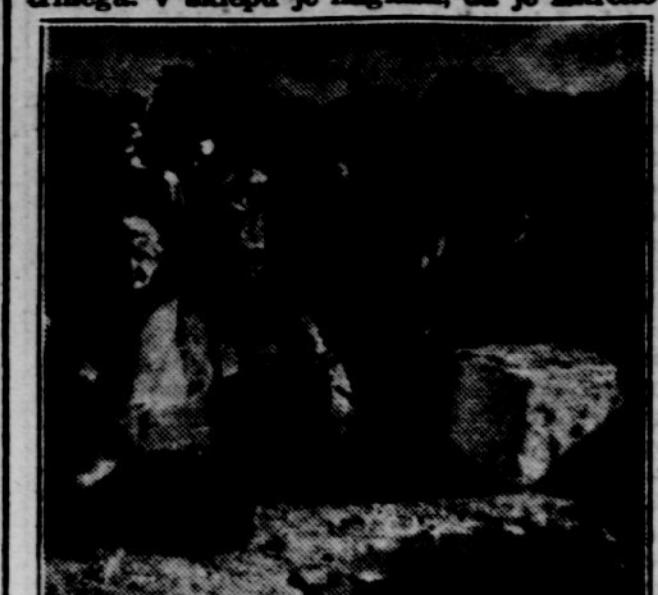
10 letnica trboveljskega šahovskega kluba

Trbovlje, 1. oktobra

V nedeljo je slavljal tukajšnji šahovski klub 10 - letnico svojega delovanja. Kot glavna točka jubilejne proslave je bil prirejen medklubski šahovski brzoturnir, ki so ga udeležili članji Šk. Triglav, Ljubljana, Sv. Peter, Celje, Gaberje, Amater, Trbovlje in številni drugi šahisti iz Trbovelja in drugih krajev. V prostorijah dvorani Sokolskega doma so bile razvrščene v 4 vrstah mize, kamor se je ob pol 10. ur priopokne usedlo 64 mladih šahistov, pri-

šencev za njihovo gostoljubnost. — Po pozdravu predsednika so se šahisti razvrstili ob mizah, kjer so bile že razmazene šahovske igralnice. Igralo je 8 skupin po 8 igralcev. Napetost je postajala od ure do ure vse večja. Ljubljanski šahovski klub, ki je državni prvak, je že koj spodjetka napravil odlične poteze, tako da je bilo že v naprej gotovo, da bo postal tudi na trboveljskem turnirju zmagovalec. Borba je trajala s kratkim opoldanskim predsedkom do večera. —

tih točnih časih, kroglo vstavljajo zadnje in tako vstopno izpoljuje zobjihu, ki so si jih dali na Pomerje potiskati, kar da kaže, da mora edinstveno storiti delo, ki bo enak labu s posameznim potiskom. Poskušalji je, da bo ta dela na čimbenih potiskati, kar je prav, da odpada vse, kar je gaščenje in trilega. V sklepku je naglašati, da je istren-

Mestni župnik dr. ing. Dostal blagoslovila dom metliškega Sokola

presenten, ko je videl, da je mestni župnik blagoslovil novi Sokolski dom. Ni sicer navada in to še najmanj pri Slovencih, da bi cerkev blagoslovila sokolske domove, zato mora izraziti svoje globoko spoštovanje duhovniku, ki je bil včasih vsemu takoj pripravljen opraviti cerkveni obred. Starosta novomeške župe br. Vaščič je v imenu župe iskreno čestital metliškemu Sokolu, ki si po dolgih letih s svojimi žulji postavlja dom, viden spomin svojega trdega dela. Poudaril je tudi, da je bilo metliško društvo najboljša edinica novomeške župe, katero pa je žal izgubila.

Kotnikova ulica še ni podaljšana do Masarykove ter še ni prehoda med Masarykovo cesto in Slomškovo ulico. Podaljšanje ulice je zida pač že zelo aktualno, četudi se oziramo le na blok novih stanovanjskih hiš. Upoštevati je pa treba še, da bo postala Kotnikova ulica ena najpomembnejših zveznih cest med kolodvorom in Šentpetrskim okrajem, saj bo pot od Masarykove ceste po nji in podaljšani Ilirske ulici najkrajša do bolnice. Tako bo Kotnikova ulica zelo razbremenila nekatere druge ceste. Zemljišče za cesto bi morali odkupiti od treh posestnikov, ki bi menda ne zahtevali pretirani cen, saj bi jih ulica mnogo koristila, ker bodo parcele dobile pravo prednost, ko bodo ležale ob ulici.

Prvi podstarosta Saveza SKJ br. Gangi zazidava spominsko listino v temeljni kamen

Zastopnik zagrebške župe br. Božidar Lenac je čestital društvo k pomembnemu slavnemu in ga vzpostavil k nadaljnjemu delu. Tudi on je naglašil svoje priznanje svetemu župniku k smeli njegovemu odločitvu in poudaril, da kaj takšega znore le prednik bratstva naroda, v katerem je tekla zibel sokolstva.

Za njim je sokolski zbor pozdravil mestni župan br. Malešič in poudarjal, da je

35. KOLO

DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE ZREBANJE I. RAZREDA

20. in 21. oktobra 1937.

DOBITEK:

Din 64,991.000.-

t. j. Din 671.000 — več ko dosegaj!

Cena srečkam za vsak razred:

1/1 srečka
Din 200.-

1/2 srečke
Din 100.-

1/4 srečke
Din 50.-

IZPLAČILO DOBITKOV TAKOJ — BREZ ODBITKA:

Strogo solidna postrežba

Glavna kolektura Državne Razredne Loterije

A. REIN & DRUG

GAJEVA 8

ZAGREB

ILICA 15

Naročila se morajo naslovit samo DIREKTNO NA NAS, ker nimamo nikjer agentov niti preprodajalcev.

Imen dobitnikov ne dajemo v javnost pod nobenim pogojem!

srečnost. O sledenem nosu, ki ga prikazuje ta risba:

Grafologija in frenologija

Ljubljana, 2. oktobra

Kako veliko je zlasti v zadnjem času zanimalje za grafologijo, nam dokazuje že to, da imajo n. pr. Francozi in Anglezi posebne strokovne liste, posvečene grafološkim vprašanjem, a z njimi se bavijo včasih tudi veliki tekniki in dnevnik. Večliko je tudi število knjig, ki obravnavajo grafologijo v celoti ali pa posameznejša področja. Sicer pa ima tudi proučevanje pisave v zvezi s človeškim značajem in usodo že svojo obširno zgodovino in celo vrsto znamenitih mož, kakor so bili med drugimi prof. Baldo, M. A. Severino, Leibnitz, Lavater, M. de la Sarte, Delestre, Michon, L'Arrelat, Gutzmann, Schermann, Mendelsohn itd.

Kaj je prav za prav grafologija? Iz pravnih pisanj in le bolj hipotetičnih začetkov, ki dolgo niso našli znanstvenega priznanja, je danes že vsestransko preiskana in potrjena znanost, ki se bavi ne samo z ugotavljanjem pisave posameznih rokopisov, ampak tudi, in v prvi vrsti, s proučevanjem tajn človeškega bistva v zvezi s temperamentom, značajem in usodo na podlagi analiziranja pisave. Zato je zelo važna tako v znanstvenem svetu psihologije, kakor tudi v praktičnem vsakdanjem življenju in službi enako koristno znanstveniku in vsakemu posamezniku, na glede na starost in spol, poklic in položaj.

To, kar imajo veliki kulturni narodi že v oblici, bo dala nam vsaj v vseh temeljnih obroših že napovedana knjiga F. T. Karmaha: »Naše življenje in okultne tajne, ki bo izšla meseca oktobra letos in bo odgovorila na vsa prenognostivilna grafološka ter druga vprašanja. V njej bomo našli vse: zgodovino, uporabljivost, obširne obravnave, upiske, analize, navodila itd. Ker bo to delo v naši državi res nekaj svojevnatega, objavljamo danes nekaj rezekov iz nje obenem z ilustracijami, katereh bo vsebovala preko 200.

V posebnem poglavju bo obdelana vsa abeceda z različno vsake posamezne črke in poteze, posebna pozornost pa bo posvečena tudi podpisom. Oglejmo si n. pr. ta-le podpis:

P. Princ

Lajk ne bi našel na njem niti posebnega, grafolog Karmah pa nam podaja sledenje analize: »Osebnost hitrik odločitev, magična in lahkega zamaha, ne prevet nastanila. Človek bi rekel, da ima debelo košo in kosmato vest, toda ne v tem smislu, da bi bila obtezena s slabimi lastnostmi, značajna, samo za vero in mistiko je nepristopna.«

V poglavju Karmahove knjige »Izraz sekundnega življenja z ozirom na spodnje poteze črk in zg., povedo te-le tri kratke besede:

mogoče je jeman

da je oseba, ki jih je napisala, zvesta, skromna narava, ki pa je le duševno vezana in brez posebnih seksualnih zahtev.

Sledenči izrezek iz preprostega pisma:

transki nprav - ker se nahaja

daje sledenči analizo: »V teh rokopisnih potezah se izražajo posebne karakterne lastnosti, toda pisec se zaradi svojih takih potez ni prevzel. Dostopen je in topel; čeprav njegov ostri nastop često odbija in moti tudi njegova ujedljivost, je vendar ne trdnega značaja.«

Tako se vrste pred nami najzračnejše pisave, med katerimi poštevajo vsak lahko tisto, ki je njegovu najbližja, jo prima z analizo in svojim značajem ter se pogledi v svoje bistvo, ki je včasih ljudi vsem tiscerom znakom v vsakdanjem življenju še vedno težko razrešljiva uganka. Tako vidimo, da nam odlike znanstvena analiza naše pisave naše bistvo bolj razločno, kakor ga poznamo celo mi sami! In v tem je prav neprecenljivi pomen grafologije.

Toda ne samo pisava, tudi zunanost človeka je za poznavanje važna. Ali nam ne včasih kdjo že na prvi pogled nesimpaticira, čeprav ne vemo zakaj? In ali ne slutimo često že po obliki in potezah obreza, da je tudi oni človek tak ali tak? To vemo vsi, zato je nastala tudi iz tega posebna znanost, ki se imenuje frenologija. Tudi tja ima, kakor grafologija, svojo znamivosti, svoje znake, zakone in ugotovitve, zlasti od kar je dal zdravnik dr. Karl Josef Gall 1. 1757 trdno znanstveno podlagu.

Nova Karmahova knjiga posveča tudi frenologiji nekaj poglavij, ki so prav tako bogato ilustrirana z risbami in slikami. Zato navajamo za primer tve dve frenološki ugotovitvi. Prva spada v poglavje o oblikovanosti čel z osirov na značaj.

Koliko zanimivosti nam povede že ti neznansti primeri! Potrjujejo nam pač prav znamivosti, kako bomo na podlagi tega dela lahko razbirali in utrdili dar svojega opazovanja, ki je v življenju često narančnost usodne in odločajoča važnosti. Ker bo knjiga tiskana v omejeni nakladni in dobi tisti, ki se sami narobe za nizko ceno 60 din še lastno analizo in imajo pravico do nagrad, bo gotovo vsakdo poželite s prijavo na nalogov. »Uprava Karmah, Žalec, Savinjska dolina.«

Iz Ptuja

— Odber za vlogo Trgovske obrtniške nazajdel je oboril tudi letos sliškovno tečaje za strojopisje, trgovske korespondenco, stenografsko, izložbeno aranžiravo ter pisemo foto. Interesenti za »Strojopisje« naj se javijo v torek 5. oktobra v Gremščini pisanji od 6. do 7. ure zvezde. Podrobnosti za ostale tečaje so razvidne iz razglasja, ki je načrt na uradni deski združenja trgovcev.

Iz Trbovelj

— Trgovske gradnje priredi takojšnje sliškovno dražitev danes v sobotu ob 20. uri v svojem domu. Cisti doberk je znamenjen sliškovno dražje na Pungu. Čisti zrake,

DNEVNE VESTI

— Italijansko-jugoslovenska konferenca o potniškem prometu. V četrtek je bila v Dubrovniku končana konferenca o ureditvi potniškega prometa med Italijo in Jugoslavijo. Izdan je bil nobeno poročilo. Konferenca je obravnavala v prvi vrsti ureditev prevoznih tarif.

— Zakon o narodnih solah. Danes dopolne se je ustala v prostvenem ministru strokovna komisija, ki bo izdelala osnutek zakona o narodnih solah. Zakon naj bi izpolnil nekatere vrezli, ki so se pojavile v praksi in hkrati z uradnim zakonom uresili položaj očnega osobnika.

— Predsednik apelacijskega sodišča dr. Gola, Vladimir se je povrnil na službo in sprejema stranke vsake delavnik med 11. in 12. uro, izvzemši ob sredah in sobotah. Hkrati se interesente radi obvarovanja pred morebitnimi nepotrebnimi stroški opozarjanja na razpis predsedništva apelacijskega sodišča v Ljubljani z dne 2. januarja 1937. Su 4-6/37-1, glasom katemoga se da nadaljnega radi prenapolnitvi vseh mest nove prošnje za namestitev pri sodiščih več ne sprejemajo. Kadar se bodo pribice zoper spremembi, se bo to objavilo v dnevnem časopisu.

KINO

TEL. 27-30 SLOGA

Simone Simon, očarljiva filmska umetnica, nepozabna iz filma »Maturac v novem krasnem ljubavnem filmu

LEPI DNEVI

MATICA

Zoper po dolgem času komici trio: Hans Moser, Leo Slezak in Adela Sandrock v veliki filmski komediji iz cirkuskega življenja

CIRKUS SARAN

UNION

Premiera največjega zgodovinskega filma

MARIA STUART

v glavnih vlogah Katarina Hepburn in Fredrich March

Eden izmed obiskovalcev tega filma, ki ga bo določil žreb, bo dobil moderni damske klobuk po vzorcu Marije Stuart, model Salona Truda. — Klobuk je razstavljen v Unionu.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri, jutri ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.

Sestra egiptskega kralja se vozi po Jadraru. Pred Splitom stoji več inozemskih jaht med njimi jahta Madaleena, s katero se vozi bivši angleški viceadmiral Malcolm Golds Smith s svojo rodbino. V četrtek zvezcer je pa prispeval pred Split jahta znamenega nemškega tovarnarja Opela »Troll IV«. S to jahto se vozi po Jadraru egipatski princa Fevkija, sestra pokojnega kralja Fua da in tetu sedanjega kralja Faruka. Zdaj je namenjena v severno Dalmacijo in Hrvatsko Primorje.

— Beograd postavi spomenik kralju Petru. Tudi v Beogradu so se končno zgranili in sklenili postaviti kralju Ursoboditelju spomenik. V sredo je imel odbor za postavitev spomenika sejo pod predsedstvom dr. Ninka Periča. Za podpredsednika ožjega odbora je bil izvoljen senator g. Ivan Hribar, za člane pa teografski župan Vlado Ilić, predsednik kasacijskega sodišča Radoslav Janković in predsednik državnega sveta dr. Štefan Sagadin. Čas je Beograjanje že močno prehitel in akcijo za postavitev spomenika bodo morali pospešiti. Zanesljiv razpravljalje še o spomeniku samem in o načinu zbiranja prispevkov. V ožjem odboru je pa najboljše javstvo, da bo dešlo za postavitev spomenika pospešeno.

— Dunajski filmski igralci se vratajo iz Dalmacije. Včeraj zjutraj so prispevali v Split ekspedicija dunajskega filmskega podjetja Mondial Film, ki so se 20 dni mudili v Dubrovniku, kjer so bili posneti zunanjih prizori za film »Mornariški ljubljene«. Ta film je bil večinoma izdelan v Dalmaciji in v oklici, deloma pa na parniku »Kralj Aleksander« na vožnji v Benetke in nazaj ter v Splitu. Posneli so 15.000 m filmova, zdaj pa pridejo prizori v ateljeju. Iz Splita so se odpeljali dunajski filmski igralci preko Zagreba nazaj na Dunaj. Dalmacija jim je tako ugajala, da so mnogi med njimi sklenili preživeti prihodnje leto počitnice na našem Jadranu.

Kavarna & restavracija

EMONA

otvarja danes koncertno in plesno sezono. — V kavarni vsak dan popoldanski in večerni koncert, — v restavraciji igrajo naši priznani »New Melody Boys«.

— Egipški učenjak v Zagrebu. Na pobabilo reformatore socialne higijene v Jugoslaviji podpredsednika zdravstvene sekcijske pri Društvu narodov dr. Andrija Štamperja je prispeval v Zagreb profesor higijene in preventivne medicine na egipški univerzitet, šef zdravstva v Kairu dr. Abdel Vahed el Wakil. V Zagrebu že več dni proučuje higijenske socialne ustanove in zanima se zlasti za organizacijo zdravstvene službe na kmetih. Iz Zagreba odpotuje v Ženevo.

— Zračna zveza Bukarešta-Zagreb-Milano. Čeprav smo sezono potniškega zračnega prometa letos že zaključili, bo v ponedeljek otvorjena zračna zveza med Bukarešto-Benetkami-Milanom preko Zemuna in Zagreba. Na novi progri sta že bila dva postupna poletja. Rumunška letala bodo letala na nji do konca oktobra. Na pregi Zagreb—Beograd bodo letala naša letala še do 17. t.

— V studentovskih ulicah. Izvirna ljubljanska povest iz leta 1847. Spisal Miroslav Malovrh. Knjiga izide v oktobru. Cena v usnuje vezani knjigi din 65.—, platno din 50.—, broši din 40.—. Narodila sprejema v letnici Okorn v hotelu »Slovena«, Ljubljana, Rutarjeva ul. 4.

— Izpremembra uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Na temelju uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov je prijavilo 4140 bank in zadrug kot upnikov zaščitenih kmetov Priviligirani agrarni banki 651.155 dolžnikov za 2.816.000.000 din terjatev. PAB pa je odobrila po sumaričnem predčaku bančkom in zadrugam 1.606.200.000 din od tekočih računov. Anuitete, ki jih bodo banke in zadruge prejele od PAB 1. januarja 1938. po uredbi znašajo 142.109.000. Vse banke in zadruge so odpisale na temelju uredbe 25% svojih terjatev kar znašajo 604.900.000 din. Drugih 25% dobne banke in zadruge v obliki 3% državnih obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov. Do 28. septembra je plačalo 283.776 kmečkih dolžnikov 77.700.000. Da bi olajšalo plaćevanje dolžnih anuitet je PAB sklenila dovoljevanje menična ali zadružna posojila dolžnikom, ki se niso pospravili koruze ali kdo še niso vnovčili svoje žetve, tako da bodo lahko zastavili žito in korizo.

— Iz Službenega lista. »Službeni list kr. bankske uprave dravske banovine št. 79 z dne 2. t. m. objavlja pavilink o socialni pomoči ruskin vojnim invalidom, odločbo o oddajanju sladkorja za slajenje vinškega mošta, podaljšavo veljavnosti trgovinskega in kompenzacijskega sporazuma z Grčijo, konvencijo o ureditvi vzajemne pomoči pri opravljanju postopka v civilnih in trgovinskih stvarach, sklenjeno med kraljevino Jugoslavijo in Združenim kraljevino Velike Britanije in Severno Irsko, usvojitev deklaracije egiptiske vlade na montreški konferenci in razne objave iz »Službenih Novic«.

KATJA DELAKOVA

ŠOLA ZA RITMIČNO GIMNASTIKO IN UMETNIŠKI PLES.

DUKUČEV BLOK-GAJEVA 8.

VYPIS DNEVNO OD 10-14

Slovenski akrobati v tujini. Akrobati Jože Dobovičnik, ki se vozi na »motociklu kolesu, ki ima samo sprednje kolo, in ki smo o njem poročali spomladi, ko je šel zoper na turnejo po svetu, nam poroča o svojih uspehih iz Nemčije, Bamberga. Najprej se je napotil v Italijo, kjer pa ni bil posebno zadovoljen, če da so Italijani plačevali njegovo umetnost s samoimi centimi. Zato je kmalu odšel v Avstrijo, kjer je bil še precej zadovoljen, in v nekaterih deželah mu oblasti niso bile naklonjene, če da imajo sami svojih nezaposlenih dovolj. Iz Avstrije se je napotil v Nemčijo, kjer žanje lepe uspehe. Obiskal je že 154 mest. Zaslubiš bi precej, a mora za vsako produkcijo plačati po 850 din. Cesa 14 dni se namerava vrmiti k svoji družini v Nazarje in upa, da jo bo s svojim zasiščkom lahko preživel čez zimo.

KINO IDEAL

Samo še danes ob 16., 19. in 21.15 uri

ELISSA LANDI v televfilmu

»KÖNIGSMARK«

Jutri (v nedeljo) ob 15., 17., 19. in 21.15 uri premiera pustolovščine v potniškem avionu 3000 metrov nad zemljo

Gangsterji v zraku

Fred Mac Murray — Joan Bennett

* Večerni trgovski tečaj na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Domobranska cesta 15. prične 7. oktobra. Vpisovanje dopolne, popolne in zvečer do 8. ure. Pojasnila ustna, pisemska, brezplačno prospekti na razpolago. Pouk knjigodrževanja, računstva, korespondence, pisarniških del, stenografske, strojepisne, nemščinskih del, Sonina zmerna. Zavod je potreben ob 15.10.37.

— Afera radi utaje 9.000 nemških mark. Zagrebška policija je arretirala trgovskega zastopnika Mirka Fischerha in ga izročila sodišču. Fischer je obožen utaja 9 tisoč mark na škodo nemške trdve Schmidti iz Frohburga.

— Svojo priležino je ubil, ker ga je varala. V Brežanah na Hrvatskem je kmet Stefan Sever v četrtek ubil s sekiro svojo priležino Jago Tankovićem, s katero sta živelna v skupnem gospodinstvu že 30 let in imata že 24 let starega sina. Ubil je zato, ker je imela ljubljivo razmerje s hlapcem.

Zobna ordinacija — DENTIST

BEVC JOŠKO

REDNO ORDINIRANA LJUBLJANA — Gospodarska cesta 4 v hiši apoteke Kuralt

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI. Telefon 33-87

Vesela komedija

Zmagovalec dneva

Predvajamo v soboto ob pol 9., v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9., v pondeljek ob pol 9. uri

Heinz Rühmann, Gina Falkenberg, Gustav Waldau

V soboto:

VESELE ZENE

Magda Schneider

— Za »Putnikove 5dnevni izlet v Rim in Firenze prejemajo se prijave do 4. t. m. Cena din 950.—. Temu izletu se lahko pridružijo tudi izletniki, ki žele ostati 5 dni v Trstu ali pa Gorici, t. j. od 9. do 14. oktobra. Ostale informacije pri »Putniku« v izletni pisarni Okorn v hotelu »Slovena«.

Iz Ljubljane

— Naredna Odbrana poziva članstvo, da se udeleži v nedeljo 3. oktobra odprtiju spominske ploče vojnemu dobrivojcu ing. Gorarju v Škofiji Loka, v nedeljo 16. oktobra pa odprtiju spominske ploče blagopomembnemu Vitezku kraju Aleksandru I. Zedinitelju v Domžalah. Za Domžale odhod iz Ljubljane z vlačkom ob 8.05. Občinski odbor Narodne Odbrane v Ljubljani.

— U Namenjeno trgovin in raznih družišč podjetij, uradnike itd. t. d. pozavamo na veterani trgovski tečaj pri Christoforom učnem zavodu, Ljubljana, Domobranska cesta 15. Zahtevajte pojasnila in prospektke.

— Uj Ne sumudite ogledati nove modne barve in najnovejše vzorce za oblike, pláče itd. v trgovini in izložbah tvrdke Novak na Kongresnem trgu pri Nunski cerkvi.

Seveda je na policiji več prijav in smo razvedeni, kako ukrepe bodo obstali podvode proti tovornemu izvozu v našem območju mestu, ki je itak že poplavljeno z raznimi tujimi propagatorji.

— Službo dobe. Tukajšnja Borza dela nudi zasluzek in zaposlitev kovačem, zidarjem, viničarjem, sluzkinjam in dvema restavracijskima kuharicama. Interesenti dobre pojasnila med dopoldanskimi urami

— Iz Ljubljane med dopoldanskimi urami.

— Iz Maribora

— Mariborski trgovci si obnavljajo zaloge, ker se obeta precejšnje povečanje konkurenčne v zvezi s skorajšnjim velikim počasjanjem uradniških plač v pokojnini, v duhu obljub raznih odločilnih lokalnih činiteljev, ki so že v prejšnjih letih podobne zadeve znali izkoristiti v osebne interese.

— Še o regulaciji Glavnega trga. Komčno je vendarne regulacija Glavnega trga zagotovljena. Po dolgem obotavljanju in mnogih ovinkih je banská uprava odobrila predloženo načrte, tako da je upati, da se bodo regulacijske delne kmalu pričele. Čudimo se, da se takе važne zadeve rešuje vedno le tuk ob pred zimo, ko je vsak delo otežkočeno, če že ne povsem onemogočeno. Poleg drugega je predvidena liberalizacija v obliki Glavnih trgov, tako da bo dobljil ta monumentalni trg lepo in privlačno lice. Pri državnem mostu je predvidena gradnja palace Vzajemne zavarovalnice. Korosko cesto bodo v zvezi z regulacijo Glavnega trga uredili in tlakovali do Vodnikovega trga.

— Čeprav je padel. Pekovski mojster g.

Mirko Čadež, ki je nadaljno svojo pekarno oddal v najem, se je v četrtek zvečer mučil v Stražišču. Okrog 7. ure, ko je že te ma, je šel po stezi, ki pelje nad novo cesto v smeri od prejšnjih stopnic proti Gaštu. Ko je na Gaštu, kjer je pa je videl do

— Čeprav je padel. Pekovski mojster g.

Mirko Čadež, ki je nadaljno svojo pekarno oddal v najem, se je v četrtek zvečer mučil v Stražišču. Okrog 7. ure, ko je že te ma, je šel po stezi, ki pelje nad novo cesto v smeri od prejšnjih stopnic proti Gaštu. Ko je na Gaštu, kjer je pa je videl do

— Čeprav je padel. Pekovski mojster g.

Mirko Čadež, ki je nadaljno svojo pekarno oddal v najem, se je v četrtek zvečer mučil v Stražišču. Okrog 7. ure, ko je že te ma, je šel po stezi, ki pelje nad novo cesto v smeri od prejšnjih stopnic proti Gaštu. Ko je na Gaštu, kjer je pa je videl do

— Čeprav je padel. Pekovski mojster g.

Mirko Čadež, ki je nadaljno svojo pekarno oddal v najem, se je v četrtek zvečer mučil v Stražišču. Okrog 7. ure, ko je že te ma, je šel po stezi, ki pelje nad novo cesto v smeri od prejšnjih stopnic proti Gaštu. Ko je na Gaštu, kjer je pa je videl do

— Čeprav je padel. Pekovski mojster g.

Mirko Čadež, ki je nadaljno svojo pekarno oddal v najem, se je v četrtek zvečer mučil v Stražišču. Okrog 7. ure, ko je že te ma, je šel po stezi, ki pelje nad novo cesto v smeri od prejšnjih stopnic proti Gaštu. Ko je na Gaš

Kateri narod je kulturen

Iz predavanja prof. Iva Grahorja o organizaciji duhovnega sveta

Ljubljana, 2. oktobra
Pred dnevi je predaval prof. Ivo Grahor v okviru društva »Tabor« o organizaciji duhovnega sveta in kultur. Objavljamo nekatere zanimive in globoke misli, ki jih je g. predavatelj ob tej priliki iznesel, saj je beseda »kultura« kakor beseda »duhovnost« bas dandanes ena izmed najbolj rabljenih in zlorabljenih besed. V resnicji je pa tako, da večina, ki jo ima ob takšni ali drugačni priliki na jesik, niti dobro ne ve, kaj je prav za prav kultura in v čem je bistvo duhovnega sveta.

S »kulturo« so pričeli ljudje že kupčevati kot z blagom za dober kup, na katero vsak preprost človek nasede. Po petih, šestih prevarah pa niti preprost človek ne nasede več. Ljudstvo je spoznalo, da se kultura zlorablja za peselek v oči in beseda je izgubila polagoma vse kredit. Saj se tako zlorablja že vse, kar je lepega; ideja, umetnost, znanost, tisk. Kaj je prav za prav kultura? Ali je res samo neka fraza, ilmanica ali bahanje izobrazbenstva in iznjajda družbenje znanosti, ali je resnična vrednota zase, ki jo je vredno poznati in sprejemati?

Treba je jasno poudariti, da kultura, civilizacija, znanost in druge podvrste kulture pomenijo resnične predmete, resnične svetove in sestave, v katerih prebivamo tudi mi. Povedati je treba, da imajo tako čist gospodarski pomen, kakor katerakoli obrti ali industrija in še doči večji gospodarski pomen kot vse te veje skupaj. Kajti kultura pomeni celotno gospodarstvo naroda. Svetovna kultura pomeni ali bo pomenila celotno gospodarstvo vseh narodov. S čim gospodari kultura, kakšni so njeni zakladi?

Kot celota si človeški rod ne more nič drugače pridobiti ta svet zemlje, kot celoto. To celoto pa si pridobiva samo s kulturo. Ne z denarjem, ne z vojnami, ne s trgovino. Vse te podvrste gospodarstva so le slepi tokovi večnega toka in preosnova iz ene kulture v drugo. Najblžji odgovor na vprašanje, kako si more človeštvo pridobiti tako moč, da lahko gospodari z zemljo, je odgovor: s tehniko, tehničnim napredkom. Da pa dobi tehniko svoj koristen gospodarski pomen, je treba še družbe, ljudi, ki umejo tehniko skupno uporabljati v svoj prid. Družba, skupnost človeka s človekom, je tista notranja sila, ki daje vsem pojavorom določen recimo koristen pamet. Človeški socialen in človeški pomen. Zato mora biti družba napredna, kulturno napredna. Iskati mora vedno novih boljših poti.

Ali je kakšen naravnji zakon v tvorbah, kakor so družba, država, narod? Recimo kakšen zakon pravilnosti in napredka? Saj ni dvoma, da samo na skupnih pravilih lahko obstoji in se razvija nekaj skupnega. Zgodovinarji so ugotovili presestljivo dejstvo, da so celo primitivne človeške zajednice imale vsaka svoj sestav celotnega gospodarstva. Se mnogo kulturnih tvorb raste od teh mrtvih narodov in kultur se v naš čas, zvezra, ki jo imenujemo kulturna tradicija. Vse že izumrele zajednice so imele vse podobne si kulturne kategorije, kar si razlagamo tako, da so te kategorije bistveni znaki vseh družb, torej struktura vseh kultur. Najvažnejše pri tem je dejstvo, da obstajajo take kulturne tvorbe in sicer povsod. Absolutno nevažno je, kakšna je posamezna umetnost, temveč je važno, da je res umetnost. Ni važno, kakšna je vera, temveč je važno, da so povsod našte.

Gre za dokazano dejstvo, da kultura in njene tvorbe in oblike niso sver zase ali odtrgane od nas in namenjene samo za božičnost kot neki mrtvi spomeniki, temveč rastejo neposredno iz življenja človeka in po nekih zakonitostih urejajo zajednice v njih čuvstvovanju, mišljenu in hotenju. Vsaka družba goji le tako kulturo, ki ima družbeni pomen, pomen za vse, in ki je

Novi Černigoj v Ljubljani

Predstavljal se bo kot neorealist, ki je premagal eksprezionizem in konstruktivizem

Ljubljana, 2. oktobra
V ponedeljek zvečer ob pol 18. uri bo v Jakopičevem paviljonu otvoril razstavo slovenskih umetniških del Avgust Černigoj, ki predstavlja stalno v Trstu ter je po 12 letih znotraj pet let vrnil Ljubljane. Za nošo umetnost ljubeč občinstvo bo njegova razstava v marščem predstavljena, kajti po 12 letih se nam bo predstavil »novi Černigoj.«

Avgust Černigoj je večini v Ljubljani v spominu kot ekstremen konstruktivist. V letih po vojni je bil dolgo v Nemčiji. Tukrat je cestel nemški umetniški ekspressionizem, za katerega se pa Černigoj ni mogel ogreti. Iz ekspressionizma je krenil z revolucionarnim obratom v čisti konstruktivizem. Zanjkal je splet možnosti slikarskega oblikovanja v tradicionalnem duhu. Premagati je moral svojo nihilistično razvojno fazo ter je začel delati znova pri temeljih. Leto tako si lahko razlagamo njevo pot od »normalnega« slikarja do negativne slikarstva in odtod do konstruktivizma.

V Ljubljani je Černigoj ustavil svojo solo, v kateri je bil goreč učitelj konstruktivizma. Ko je razstavil l. 1927. svoje konstruktivistične kompozicije, ga je naša kritika seveda sprejela z veliko rezervo. Publiku se je po svoje zabavala spričo teh

vsem vsaj načelno razumljiva in sprejemljiva. Končno uporablja družba kulturne vrednote v svojem praktičnem življenju, tako pri vzgoji itd.

Duhovni svet je zasidran v neki skupnosti med člani kakake zajednice. Kulturna predstavila je zato mnoge stvari, ki bi za enega, če bi bil sam, ne imelo pomene in bi sploh ne nastale. Živiljenske potrebe ljudi so storile tako duševno skupnost in da so jo ohranile preko smrti posameznikov, so jo zgotovile v neka pravila in pojme. Razvil se je skupnostni način misljeneja, pojmovanja in vrednotenja. Nastala je duhovnost. Skupnostni instinkti je spoznal vrednost duhovnih vrednot, da nameže drži vse skupaj in ohrani duha skupine in s tem skupino (pleme, narod itd.). Zato duhovni svet odloča usodo narodov in posameznikov v velikem. Kaj se pa zgodi, ako postane razlika med duševnostjo posameznikov in duhom dobe zelo velika? Kajti čim višja je družba v kulturnem smislu, tem večja je razlika pa tudi napetost med posameznikovo došo in pa narodovim duhom ali duhom večje kulturne enote, ki obsegata več narodov.

Svet duhovnih vrednot ali kultura bi se ne mogla razvijati, ake ne bi z vzgojo itd. vodeče ljudje te vrednote ohranili od generacije do generacije. Posamezniki, ki morejo doživljajo duhovni svet, ustvarjajo tvorbe, ki ohranjujejo kakor posoda duhovnega zaklada. V ta namen se poslušujejo umetnosti, vere, politike, oblasti in gospodarstva. Delo in borbe takih kulturnih delavcev se vrte okrog temeljnih kulturnih kategorij.

Zapadno evropska družba je storila že mednarodne kulturne vrednote, ki so prodrie, čeprav kot narodne, do vsega ljudstva. Tako prihajajo vsi narodi v sistem vijsjeredne duhovnosti in morajo dobiti svetovni ter občetovščinski kulturi, ali pa izgubljajo moč in tudi tla ter propagajo. To se pravi: živeti moreno v tekmi z narodi, ki dajejo višji tip ter zato močnejši tip kulturnega delavca. Zato morajo sami dati enako močnega, enako dejavnega, soobnogene poznavalca duha, duhovnega sveta, kjer odločajo ravnovesja sil med narodni in usode narodov. Ce torej ves narod tega sveta ne pozna, in sicer ne pozna kot celote, ne more uveljaviti svojih sil, četudi jih ima. Enako velja seveda tudi za posameznika. In v tem je nevarnost za male narode, da se jim pretrega zveza duhovnega, seveda lastnega razvoja. V moderni dobri je duhovni svet glavno torišče živiljenjskega boja ali vsaj odločilno torišče, potrebno kakor v moderni tehnični vojni vojna v zraku.

Kultura je po sestavu samostojen svet vrednot, svet duhovnega življenja, duhovnega nastajanja in stvarjanja ter svet uporabe te produkcije in njenevpliv nazaj na družbo in njene člane. Ogromna večina posameznikov ne pozna funkcije in sestava duhovnega sveta. Mnogi so samo konzumenti kulturnih dobrin in največ je to, da imajo nekako spoštovanje do teh dobrin kot so znanost, umetnost, vera, že o gospodarstvu pa nujno mnogi, da nima nobenega opravka s kulturo in da si gospodarski ljudje in bogataši pribore že posegne, zasluge za kulturo, če sploh kaj na njo misijo in ji kaj zapuste.

V resnicji so vsa področja kulture telesni stebri duhovnosti in njene nadčasne zgradbe – kultura. Resnično kultura je samo narod, ki ima svoje duhovno življenje se danosti, ne samo v preteklosti in v spomenih. Organizirano mora gojiti hrkrat svojo kulturo in tako lahko brez skode sprejema druge in tuje vplive ter se mora končno zavedati pomena kulture, njenega pa posameznika neodvisnega življenja, to pa pomeni, da mora biti vsak naroda kulturnen, kulturno živ.

Kultura je po sestavu samostojen svet vrednot, svet duhovnega življenja, duhovnega nastajanja in stvarjanja ter svet uporabe te produkcije in njenevpliv nazaj na družbo in njene člane. Ogromna večina posameznikov ne pozna funkcije in sestava duhovnega sveta. Mnogi so samo konzumenti kulturnih dobrin in največ je to, da imajo nekako spoštovanje do teh dobrin kot so znanost, umetnost, vera, že o gospodarstvu pa nujno mnogi, da nima nobenega opravka s kulturo in da si gospodarski ljudje in bogataši pribore že posegne, zasluge za kulturo, če sploh kaj na njo misijo in ji kaj zapuste.

V resnicji so vsa področja kulture telesni stebri duhovnosti in njene nadčasne zgradbe – kultura. Resnično kultura je samo narod, ki ima svoje duhovno življenje se danosti, ne samo v preteklosti in v spomenih. Organizirano mora gojiti hrkrat svojo kulturo in tako lahko brez skode sprejema druge in tuje vplive ter se mora končno zavedati pomena kulture, njenega pa posameznika neodvisnega življenja, to pa pomeni, da mora biti vsak naroda kulturnen, kulturno živ.

Samo po sebi je umetno, da se Černigoj po teh razvojnih fazah ni mogel zopet začeti ali dobiti. Vrnji se je čisto logično k naravi. Kot osebnost z veliko umetniško nadarjenostjo ni mogel obstati pri konstruktivizmu, niti pri pleskanju lajdi, temveč ga je notranja poklicnost privedla zopet k lepoti. Prvi imperativ pri ustvarjanju mu je postal lepota, estetičnost, vse drugo je postal zanj drugotenega pomena. Prvine pri ustvarjanju lepote je odslej iskal le v naravi. Nekakšna stvar-

nost in lepota sta mu vedno pri delu.

Ako se spomnimo na manifest, ki ga gačni »neodvisni« programi tri otvoritvi svoje razstave, ki bo južni zaključena, vidimo, da se Černigojeva umetniška izpostavlja v bistvu krije z izpovedjo neodvisnih in Černigojeva razstava organasko dopolnjevala razstava neodvisnih. Černigoju in neodvisnim je lepota prve.

V Trstu se je Černigoj v zadnjih letih uveljavil. Priznali so ga in ga zelo cenijo kot radikalnega »neorealista«. Istočasno je Ljubljana razstavila nekaj svojih del v Neaplju in v Trstu. V Ljubljani bo imel na razstavi okrog 25 del, največ olj in tempera, po motivih pa največ pokrajinski aktov in tibotizit. Razstavljal bo pa tudi svoja grafika dela in nekaj dekoracij. V dekorativni je imel doslej v Trstu precej uspeha in celo v plastici. Prepričani smo, da naše občinstvo ne bo zamudilo prilike, da si ogleda »novega Černigoja v Jakopičevem paviljonu.«

Iz Celja

– c Koncert »Trboveljskega slavka« za udeležstvo z uvedno besedo g. Gerlanja in Emilio Adamčiču, ob 10. pa bo istotam društvena skupščina.

– c Članski sestanek mladinske organizacije JNS na mestu Celje bo v sredo 6. t. m. ob 20.30 v kluteki sobi v Celjskem domu. Predaval bo tov. dr. Branko Alnjević iz Ljubljane o minimalnem delavskem zalogu. Udeležba je za člansvo obvezna, vabiljeni so tudi starejši člani JNS.

– c Klavirski koncert. Nač odlični klavirski virtuoz g. Ivan Noč bo v prvi polovici tega meseca koncertiral v Celju z izbranim sporedom.

– c Francesco Krošek v Celju je na svojem občnem zboru v sredo izvolil nov odbor, v katerem so slednji gg. in gd: predsednik ravnatelj Josip Smertnik, podpredsednik dr. Gvidon Sernek, tajnik prof. Josip Karba, blagajničarka Blanche Kokotova, knjižničar prof. dr. Fran Šejanc, odbornik prof. dr. Karel Zelenik, pregledovalca članov Ivanka Zupančičeva in prof. Josip Napotnik.

– c Stareinska organizacija Sloge v Celju je na svojem občnem zboru v četrtek izvolila slednji odbor: predsednik Dušan Zdolšek, podpredsednik Branivoj Majcen, I. tajnik Branko Prekoršek, II. tajnik Janez Cigoi, blagajničar Aleksander Hraščev, arhivar Alekšander Vršček, odbornika Vinko Blaško in Izidor Cergol, namestniku Josip Herman, Gerald Premschak in Klemen Stegenšek, revizorji Branko Mikuleč, Tugomir Prekoršek in Saso Zuzič.

– c Občni tujec, umrljiv in dejanljiv v dejanljivem. V septembtru je obiskalo Celje samo 1188 tujcev (985 Jugoslovenov in 253 inozemcev, med njimi 351 izletnikov) nasproti 1557 v letošnjem avgustu in 1459 v letnem septembetu. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 38 oseb in sicer 15 v mestu in 23 v javni bolnici. Pri celjski borzi dela

spominski koncert »Trboveljskega slavka« za udeležstvo z uvedno besedo g. Gerlanja in Emilio Adamčiču, ob 10. pa bo istotam društvena skupščina.

– c Članski sestanek mladinske organizacije JNS na mestu Celje bo v sredo 6. t. m. ob 20.30 v kluteki sobi v Celjskem domu. Predaval bo tov. dr. Branko Alnjević iz Ljubljane o minimalnem delavskem zalogu. Udeležba je za člansvo obvezna, vabiljeni so tudi starejši člani JNS.

– c Klavirski koncert. Nač odlični klavirski virtuoz g. Ivan Noč bo v prvi polovici tega meseca koncertiral v Celju z izbranim sporedom.

– c Francesco Krošek v Celju je na svojem občnem zboru v sredo izvolil nov odbor, v katerem so slednji gg. in gd: predsednik ravnatelj Josip Smertnik, podpredsednik dr. Gvidon Sernek, tajnik prof. Josip Karba, blagajničarka Blanche Kokotova, knjižničar prof. dr. Fran Šejanc, odbornik prof. dr. Karel Zelenik, pregledovalca članov Ivanka Zupančičeva in prof. Josip Napotnik.

– c Stareinska organizacija Sloge v Celju je na svojem občnem zboru v četrtek izvolila slednji odbor: predsednik Dušan Zdolšek, podpredsednik Branivoj Majcen, I. tajnik Branko Prekoršek, II. tajnik Janez Cigoi, blagajničar Aleksander Hraščev, arhivar Alekšander Vršček, odbornika Vinko Blaško in Izidor Cergol, namestniku Josip Herman, Gerald Premschak in Klemen Stegenšek, revizorji Branko Mikuleč, Tugomir Prekoršek in Saso Zuzič.

– c Tekma med nogometnima reprezentancama Ljubljane in Celja bo se pričela v nedeljo 3. t. m. ob 15.30 na Glaziju. Tekma bo govorila zelo zanimiva in napeta. Sodil bo g. Veble. Ob 14.30 pa se bo začela predtekma kombinirane mladine Olimpa in Atletikov proti kombinaciji mladine Celja in Jugoslavije. Predtekmo bo sodil g. Presinger. Prireditev je v korist podprtve blagajne.

– c Šoferski izpiti bodo v sreda 27. t. m. ob poleti 9. dopoldne na sreskem načelstvu v Celju. Vsi, ki nameravajo polagati šoferski izpit, in vsi, ki imajo motorno vozila, a še nimajo šoferskega izpita, naj čimprej vložijo zadevne prošnje na sreskem načelstvu v Celju.

– c Nočno lekarstvo služi ob sobotah 2. t. m. do včeteka petka 8. t. m. kr. dvornemu lekarju »Pri Mariji pomagaju na Glavnem trgu.«

– c se od 26. do 28. septembra na novo ponavljivo 45 broščenih del, delo je bilo ponavljeno na 16 obeh, posredovan je bil 10, od potovale je 22, odpadki so 4 broščenih. Dne 1. t. m. je ostalo v evidenci 264 broščenih (189 moških in 75 ženskih) nasproti 256 (185 moških in 71 ženskih) dne 20. septembra. Delo dobi po 5 minarjev in življarije, 3 hlapci, 2 krožnici, 3 slišalniki, 2 gospodarskih skupščin in postredovan.

– c V celjski bolnici je umrlo v potek v starosti 38 let ga. Zofija Silanova, soprga banovinskog adoravnika g. dr. Stanislava Silana v Vitanju, v četrtek pa je umrl 56letni dñnar Miha Pidler iz Jarmovca pri Dramljah.

– c Tekma med nogometnima reprezentancama Ljubljane in Celja bo se pričela v nedeljo 3. t. m. ob 15.30 na Glaziju. Tekma bo govorila zelo zanimiva in napeta. Sodil bo g. Veble. Ob 14.30 pa se bo začela predtekma kombinirane mladine Olimpa in Atletikov proti kombinaciji mladine Celja in Jugoslavije. Predtekmo bo sodil g. Presinger. Prireditev je v korist podprtve blagajne.

– c Šoferski izpiti b

Usoda Japonske v rokah 90 letnega starca

Mitsura Toyama je vodja organizacije „Črni zmaj“, nosilke in prelince japonškega imperializma

Japonske okupacijske čete so bile prve dni v Pekingu novost. Med radovedneži, ki so šli pogledat japonske barikade, je bila tudi 18-letna Američanka Karla Lathropova, svakinja kapitana ameriške mornarice, dolejnjega poslanstva v Pekingu, s svojo priateljico Jonesovo. Morda sta se preveč približali barikadom, to se ne da dognati, ker je stvar subjektivne presoje japonske straže. Naenkrat je pa dobila lepa Američanka v treh krepko brez japonskega vojuškega čeljiva in predno je mogla krlikniti, jo je zadel druga brca v bok. Drugi vojnički čevelj se je seznanil ta čas s telesom druge spremjemljive. Na odločen protest ameriškega poslanstva in na zahtevalo, naj krive kaznujejo, so japonske okupacijske oblasti odgovorile, da po njihovem mnenju Američankama ni bilo prizadejano nasičilo. Lathropova je bila v bojnici. Jonesova se je pa samo združila, ko je slišala ta odgovor in mislila si je: Ce to ni bilo nasičilo, bi pa ne hotela spoznati pravega japonskega nasičila.

Besede „vojna“ Japonci ne poznajo

Japonci nimajo radi besede „vojna“. Seli poročevalskega oddelka japonskega zunanjega ministrstva je med okupacijskim počodom v Mandžurijo izjavil nekemu ameriškemu novinarju, da je bila beseda vojna četra na japonskega slovarja tistega dne, ko je Društvo narodov dočelo sankcije proti napadalcu. Mandžurije so se Japonci poslastili s kazenksko ekspedicijo in z ustavovitvijo vazalske vmesne države Mandžukuo so storili prvi korak k slovitemu Tanakovemu načrtu, ki velja za evangelijski japonske imperialistične politike. Zdaj hočejo zopet s kazenksko ekspedicijo storiti drugi korak, odigrati od Kitajske čest severnih pokrajin ter ustavonoviti iz njih dozdevno neovisno državo.

Japonska potrebuje to gospodarsko oblast dovolno za svojo industrijo na eni strani kot trg, na drugi kot vir sirovin. Japonski strokovnjaki so proučili severno Kitajsko glede mineralnega bogastva in poročali so nedavno japonskemu poldržavnemu premogovemu koncernu, da zavzema premogovo bogastvo Kitajske tretje mesto na svetu za Zedinjenimi državami in Kanado. Pretežni del kitajskih ležišč premoga, ki jih ceničo na 990 milijard ton, je pa prav v severnih pokrajnah. Sama pokrajina Sansi, proti kateri je naprej zdaj japonski naval ima po japonski cenitvi 715 milijard ton premoga in Kitajci so ga v svoji primitivni organizaciji predobivali na leto samo 3.7 milijonov ton.

Črni zmaj

Nosilec in prožina japonskega imperializma je organizacija, nazvana v Evropi po njem simbolu »Črni zmaj«. Njen program je pa obsežen v njem pravem, japonskem mnenju, ki pomeni v prevodu: »Naprej čez Amur. Amur je obmejna reka med Rusijo in Mandžurijo. Pravi duševni vodja organizacije »Črni zmaj«, ki ji pripadajo najuglednejši japonski politiki in vojaški dostojanstveniki, je blizu 90 let star Mitsura Toyama, sivoval starec z dolgo belo brado. Ta

za zasluge njegove rodbine častili kot nadnovega junaka.

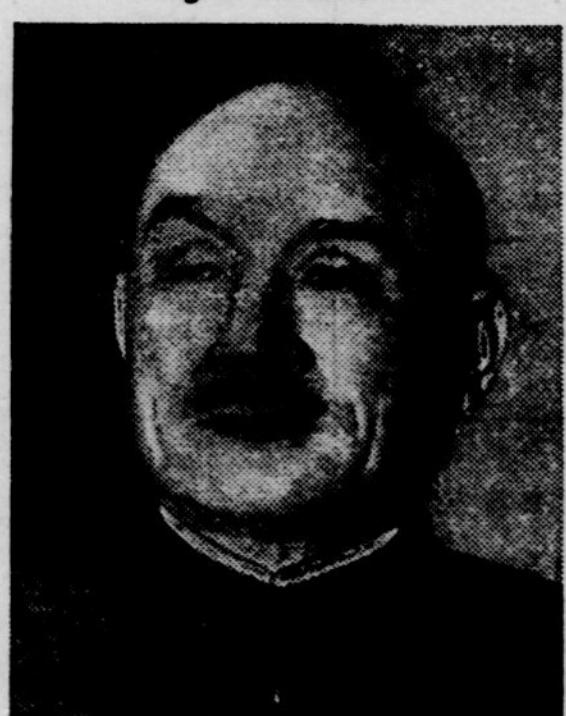
Toyama ne pozna ostnih koristi in prezira denar. Ce se mu pa zdi, da ovira kdo

imperialistični razvoj Japanske, ga izroči smrti, ne da bi trenil z očesom, čeprav zna nad mrtvimi tudi zaplakati ali pa najti zanj besedlo pomilovanja in priznanja. — Obeta je zelo žalostilo, da je moral oboditi na smrt starega prijatelja, ki ga je visoko cenil, — je dejal morilcu ministriškega predsednika Inukaje Toyamov lastni sin po atentatu. — Bilo je nesrečno naključje, da je stal baš na mestu, kjer je delal Japoneški školo. — Mitsura Toyama, mrk liki sveta gora Japoncev Fudžijama s svojim zasezenim grebenom, drži v rokah nit vse japonske politike, on postavlja in odstranjuje politike kakor šahovske figure. Ziaj že trhi starec je prav tak, kakršen je bil leta 1904, ko je prisel na njegov miglaj njegov protetiranec general Togo obstrelovati ruske ladje pred Port Arturiem, kar je pomenilo začetek vojne med Japonsko in Rusijo. Toyama je se naknadno poskrbel, da bi se spopad ne poravnal z mirom. S petimi pričasi je vrnil v pisarno ministriškega predsednika Ito in izslili od njega izjavlo, da bo napovedana Rusija vojna. — Postanete lahko prvi mož Japonske, — je dejal Toyama, — ali pa njen veliki mrlj. Ita se je odločil za prvi izhod. Zdaj podpira Toyama politiko vojaške stranke, in kateri vidi povratke k samurajskim tradicijam Japonske.

Učenec Črnega zmaja

Admiral Mitsumasu Yoniuši, poveljnik japonskega brodovja, ki je blokiralo zdaj kitajsko obalo, je Toyaman učenec. Pravijo, da se je Yoniuši rodil v srebrno žlico v ustih. Njegova mati je bila namreč hči Kentaro Okuma, japonskega Vanderbilta in Rockefellera v eni osebi. Stopil je v vojno mornarico in zavzel po svojem bivšem predstojniku admiralu Togu vodilno mesto v najožjem krogu mož, ki narekuje zgodovino Japanske in Daljnega vzhoda. On je vez med vojnim brodovjem in političnim vodstvom armade ter velekapitalsom, cigar interesi in ekspedicije proti Kitajski se krijojo, kakor se nikoli s političnimi cilji armade. Admiral Yoniuši pozna vse svet, udeležil se je vseh pomorskih konferenc, on pozna temeljito vse vodilne može angleške in ameriške vojne mornarice.

Vojni minister

Vojni minister general Sugijama je prekaljen vojak od pete do glave. Star je 58 let, toda še leta 1910 je prišel iz vojne šole in v vojni krate je doživel, ko je zatrl korejski pokret za samostojnost po japonskih nazorih energično, po mnenju svetovne javnosti pa kruto. General, ki ima za seboj to strašno prelivanje krvi, odločil se za seboj in izkoristil milijonov civilnega prebivalstva severokitajskih mest, ki se mu še

Poveljnik japonske vojske proti Kitajski je maršal Kivoši Katsuki, star 57 let. O njemu pravijo, da je uglajen, miren in uvideven mož. Kaski morajo biti šele tri in brez obzirn Japonci, ko je ta uglajen in nežni maršal mirno trtroval raztresene manjše Japonske posadke, da je dobil pretvzo za razširjenje pohoda proti Japanski in da je le izdal povelje, naj se do tal porusi Tientsin, če bi se Kitajci upirali izkrcavanju japonskih čet v tientinskem pristanišču.

Mongolski knez japonski valpet

Kot plačanev Japoncov se bori na njeni hovni strani mongolski knez Tehvang, ki sajna o obnovitvi zedinjene velike Mongolije pod japonskim protektoratom. To je mongolski Džidžin Naivon, vtelesen bog vojne. Tehvang gre po stopinjah baltiškega pustolovca Ungern - Sternberga, ki je bil po vojni za nekaj časa obnovil mongolsko državo in je učil Mongole spominjati se Džingiskana. Odprilah ga je vojaški upor in rusko vojno sodišče ga je obsegilo na smrt. Mongoli so pozabili na svojega začasnega vladarja, niso pa pozabili na njegovo prizadevanje obnoviti veliko mongolsko državo. Tehvang žanje, kar je posejal Ungern - Sternberg. Toda daljni pravnik nepremagljivega Džingiskana je samo valpet Japoncov, ki izrabljuje mongolski pokret za nov kralj k urešenju Tanakovega načrta velikega svetovnega imperija pod zastavo vzdušnega milijonov civilnega prebivalstva severokitajskih mest, ki se mu še

Leteče krilo – novo letalo

Angleški inženjer Mote je priglasil te dni za patentiranje nov tip letala, takozvan »leteče krilo«, ki je baje konstruirano tako, da potniku in posadki niso v nobeni nevarnosti, tudi če bi se letalo kaj zgordilo. Poleg tega pa doseže novo letalo znatno večjo hitrost. Kabine za pilotne in potnike so namreč v notranjem krilu, ki je pa konstruirano v zunanjem oboju in ta nosi prve posledice, padca, ki se zato za notranji del letala značno omili. Novo letalo bo imelo stiri motorje po 1.000 HP in letalo bo s hitrostjo 350 do 400 milij na

uro tam, kjer bi drugo letalo z enako močnimi motorji doseglo povprečno 250 milij na uro.

Sprejudaj na krilih so posebne odprtine, skozi katere bo ob veliki hitrosti prodiral zrak, ki bo neprestano kročil po okroglih cevih med zunanjim in notranjim krilom. Zrak bo prihajal v letalo tudi skozi odprtine na zgornji in spodnji strani krila, zadržal na krilih bodo pa odprtine za odvajanje zraka. S tem se bo zmanjšalo trenje, ki je ob veliki hitrosti znatno ovira. Letalo je konstruirano tako, da je sicer enokrilnik, lahko se pa izpremeni tudi v dvokrilnik. Zgornja krila so položena v zgornji del spodnjih in se lahko hidratično dvignejo. Ing. Mote je izjavil, da bo v njegovem letalu prostora za 60 potnikov.

ZA DAME KVALITETNO DELO IN BLAGO, NAJBOLJSI KROJ, LASTNA IZDELAVA, BLAGO IN KEZNO DIREKTNO IN NAJVEČJI TOVARNI – ZATO SO NAJCENEJSI IN NAJLEPSI PLASI KONFEKCIJE

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

— Ne vem.
— Kdaj odpotujeva?

— Odpotujem jutri zjutraj. Ti ostaneš tu.
Ta sklep je Bourjala silno presemetil. Grof je kratko prekinil njegove proteste. Bourjal je zmanj z glavo.

— To, kar hočete storiti, ni pametno, gospod nadporočnik. V tej prokleti deželi vidita dva para oči bolje od enega.

— Biti moram sam.

Bourjal je odšel, kaj malo prepričan, toda s trdnim sklepom obdržati iniciativno v svojih rokah. Grof je poiskal atašajo. Ze ob pogledu nanj, ko je vstopil, je njegov priatelj spoznal, da ga je dodelil veliko veselje. Toda v svoji običajni diskretnosti ga ni hotel vprašati zakaj mu obraz tako žari. Prvi je spregovoril Robert:

— De Mervent, s pršljom prihajam k vam.

— Prosim — na razpolago sem vam.

— Nekaj dni morem biti prost. Ali mi morete izposovati začasen dopust?

104

— To je vse? Rad prevzamem to skrb. Jutri zjutraj dobitje dovoljenje s podpisom poveljnika oborožene moči.
— Hvala, vedel sem, da moje prošnje ne boste odobili. Potrebno je pa tudi, da nihče ne izve, da sem zastupil Sanghaj.
— Ah, vi odpotujete iz Sanghaja?
Atašeu se je zmračilo čelo. Robert je nekaj časa okleval, potem je pa priznal:
— Odpeljem se v Su-Ceu.
De Mervent si je oddahlnil.
— Če odpotujete samo tja, sem rešen vseh skrbiv.
— Najprej se napotim v Su-Ceu, — je pripomnil grof.
— Ah, a potem?
— Kamor me odvedo, to ni odvisno od mene.
De Mervent ga je melanholično pogledal.
— Ali bi bilo zmanj odsvetovati vam to?
Robert je prikljal, smerljajoč se v duhu svojim sanjam naproti.
— Ce je tako, mi pa ne preostaja nič drugega, nego pomagati vam, — je dejal de Mervent. — Su-Ceu je staro mesto, pogrejanje v letargično spanje, odkar je nehalo biti prestolica kraljevine Wu. Nekdaj so Kitajci govorili o njem: Tam zgoraj je nebeski hram, tu dolji pa Su-Ceu. To je izhubno utemeljenost. Toda ženske so ostale tam držestne in lepe. To je edina nevernost, ki preti tam tujcu... In sneje je pripomnil:
— Kar se torej tiče vas, se ni treba ničesar batiti. Grof je cenil tega dobrega prijatelja, ker je glu-

tih toliko stvari, pa ni hotel govoriti o njih. Skrivaj se pogledat v svoje pismo.
— Ali poznate v Su-Ceu Su-Ceng-Jang?
— To pomeni Vrt zmernega občudovanja — ime, prikazano tudi za druge, ne samo za Kitajce. To je v Vzhodnozapadni ulici nasproti starega budističnega hrama. — Ali vas kličejo opravki tja?
— Da, tam me bo čakal moj vodnik.
— Bodite predvidni!
— V tej smeri se mi ni treba bati nobene pasti. Robert tega ni povedal, pač si je pa mislil, da bi vseeno šel tja, čeprav bi ne bio tako.
— Kdaj se odpeljete? — je vprašal atašej.
— Jutri zjutraj.
De Mervent se je zdrznil.
— Jutri? Ali ne morete svojega potovanja preložiti?
— Izključeno. Zakaj pa?
— Ker se boste morali jutri boriti z močnim napsotnikom, če boste hoteli dosegli svoj cilj.
— S kakšnim?
— Z nevidno silo.
— Zakej pa prav jutri?
De Mervent je poklical službo.
— Prinesite mi »Gazette de Shanghai«.
Sluga je odbitelj v čitalnico, atašej je pa nadaljeval:
— Ali se spominjate, kako je Lo odslovil slugo, ki ni hotel izprazniti njegove vane?
— Da, spominjam se — kitajski koledar se je temu protivil.

— No torej, jutri bo v tem pogledu položaj še mnogo težji. Jutri bo po vsem Kitajskem najslabši dan v letu, slabši od petka, 13. v mesecu ali kaj podobnega. Sicer se boste pa lahko sami prepričali o tem.
Sluga je prinesel »Gazette«. Vsak dan je priobčeval list na levi strani zgoraj razne citate iz kitajskoga koledarja v prevodu, da bi prihranil Evropske presenečenje. De Mervent je razgrnil list in jutri čital:
Mu-šen, tigrovo leto: Ping-Ying — dnevno znamenje: Owen — pod zaščito buduje Wang-Pah.
Moški in ženske, ne glede na starost, družbeni položaj, poklic in izobraženost, bodisi bogati ali siromašni, zasebniki ali delavci, prebivalci mest ali kmetje, na božji poti, na potovanju, v rojstnih vseh ali tujih deželah, se morajo tegu dne vzdružiti vsega, razen običajnih opravil svojega življenja, kajti ta dan je izredno neugoden.
Priporoča se preložiti na prihodnji dan sprejem orložnice, ki jo hočemo vzeti v hišo in od katere pričakujemo, da nam bo zvesta. Ce se hočemo izogniti poznejšim prepirom, je treba odkloniti daria ali dedščino. T'eba je prepovedati rodbinski članom in služinadi plakati in tudi sam se mora Slovki vzdružiti pretakanja solz, pa naj ga tare še teko veliko gorje.
De Mervent je prečital ta citat do konca, potem se je pa ozri na Roberta, da bi videl, kakšen vtis je napravil nanj. Robert se je pa samo zasmjal, rekoč:

Lahko se bo pa uporabilo tudi kot vojno letalo za torpeda, bombe in strojnice. Anglički tehnički so prepricani, da se je novi model močno približal idealnemu tipu letala.

Slovenci v Ameriki

Iz Los Angelesa poročajo, da je bila znana Francijska Tavčarjeva obojena zadržana manipulacija z čeki na 15 mesecov zapora. Šele sred obravnavne je svoje grobe skesonano priznala. Obsodba se glasi, da mora biti 10 let pod policijskim nadzorstvom, toda po 1 letu in 3 meseci lahko zapusti okrajno jetnišnico. Sodnik Charles Fricke, ki jo je obsojil, je dejal, da ne verjam njeni zgodbji o milijonski dedičini v starem kraju.

Bolnici v Wilkes-Barre je umrl Janez Žakelj, star 63 let, doma iz Ljubljane. V Ameriki je bil 29 let. Zapustil je vdovo ter iz prvega zakona hčerko Ano poročeno Verbič in sina Ivana iz drugega zakona pa hčerko Francisko, poročeno Carter.

V Timmins v Kanadi je umrl Anton Hribar, star 31 let. Rojen je bil v Graševem pri Cerknici. V Ameriki je bil 14 let. V Clevelandu je avtomobil do smrti povalil Franca Semeta. Pokojni je bil star 20 let, rojen v Clevelandu. V kraju Hermine je umrla Ana Marn, starca 56 let, doma iz Višnje gore. Podlegla je operaciji. V Clevelandu je umrl Vincenc Savnik, star 47 let, doma iz Dolenje vasi na Štajerskem, kjer zapušča dve sestri. V Ameriki je bil 32 let. V območju na Ely Minni je umrl Jože Novak, po domače Avguštinov Jože, star 50 let, doma iz Cerkelj na Gorenjskem. V Ameriki je bil nad 35 let. V bolnici v Rock Springsu je umrla Milka Porenta, starca 49 let, doma iz Puščava pri Škofiji Loka. V bolnici v Milwaukee je umrl Janez Vodovnik, star 49 let, doma iz Ljubljane. Hoffmair je umrl 31 let, rojen v Graševem pri Cerknici. V Ameriki je bil 18 let. V Clevelandu je umrl Anton Hribar, star 31 let. Rojen je bil v Graševem pri Cerknici. V Ameriki je bil 14 let. V Clevelandu je avtomobil do smrti povalil Franca Semeta. Pokojni je bil star 20 let, rojen v Clevelandu. V kraju Hermine je umrla Ana Marn, starca 56 let, doma iz Višnje gore. Podlegla je operaciji. V Clevelandu je umrl Vincenc Savnik, star 47 let, doma iz Dolenje vasi na Štajerskem, kjer zapušča dve sestri. V Ameriki je bil 32 let. V območju na Ely Minni je umrl Jože Novak, po domače Avguštinov Jože, star 50 let, doma iz Cerkelj na Gorenjskem. V Ameriki je bil nad 35 let. V bolnici v Rock Springsu je umrla Milka Porenta, starca 49 let, doma iz Puščava pri Škofiji Loka. V bolnici v Milwaukee je umrl Janez Vodovnik, star 49 let, doma iz Ljubljane. Hoffmair je umrl 31 let, rojen v Graševem pri Cerknici. V Ameriki je bil 18 let. V Clevelandu je umrl Anton Hribar, star 31 let. Rojen je bil v Graševem pri Cerknici. V Ameriki je bil 14 let. V Clevelandu je avtomobil do smrti povalil Franca Semeta. Pokojni je bil star 20 let, rojen v Clevelandu. V kraju